

MK-4134/2026-212/3538

Zápisnica zo zasadnutia Ústrednej knižničnej rady

Dátum a čas konania: 16. 02. 2026, 13:00
Miesto konania: Krajská knižnica P.O. Hviezdoslava,
Slovenská 18, 080 01 Prešov

Účastníci rokovania:

Mgr. Eva Augustínová, PhD., PhDr. Oľga Doktorová, Ing. František Hasaj, Mgr. et Mgr. Iveta Hurná, Ing. Ondrej Látka, PhD., Mgr. Katarína Matušková, Mgr. Helena Mlejová, PhDr. Kamila Prextová, MBA, Mgr. Michal Sliacky, PhD., prof. PhDr. Jaroslav Šušol, PhD., Mgr. Michaela Kalinová, PhD.

Pozvaní: Mgr. Beatrix Ordódy, Mgr. Marián Úradník

Neprítomní - ospravedlnení: Mgr. Ján Šimko, PhD.

Program rokovania:

1. Úvodné slovo predsedníčky ÚKR;
2. Tvorba Návrhu stratégie slovenského knihovníctva - potvrdenie úloh a práce v skupinách;
3. Zber formulárov pre potreby hodnotenia štandardov pre verejné knižnice, ktoré teraz boli rozposlané zo SNK a sú vnímané ako problematické;
4. Povinný výtlačok pre vedecké knižnice - komplexný návrh riešenia a postupná realizácia krokov pre nápravu;
5. Rozšírenie sprístupňovania elektronických informačných zdrojov pre vedecké knižnice SR;
6. Rôzne.

1

K bodu 1

Zasadnutie Ústrednej knižničnej rady (ďalej len ÚKR) otvorila predsedníčka ÚKR *Mgr. Helena Mlejová* privítaním všetkých prítomných a poďakovala sa riaditeľke Krajskej knižnice P.O. Hviezdoslava v Prešove *Mgr. et Mgr. Ivete Hurnej* za pozvanie a poskytnutie priestorov na rokovanie.

K bodu 2

Predsedníčka *Mgr. Helena Mlejová* informovala o štádiu príprav spracovania *Návrhu stratégie rozvoja slovenského knihovníctva* (ďalej len „Návrh stratégie“). Na zasadnutí boli utvorené štyri pracovné skupiny podľa definovaných hlavných tém, participujúce na spracovaní *Návrhu stratégie*.

I. Ľudské zdroje, vzdelávanie, profesionalizácia:

koordinátor - Mgr. et Mgr. Iveta Hurná,

členovia - Mgr. Eva Augustínová, PhD., Mgr. et Mgr. Iveta Hurná, Ing. Ondrej Látka, PhD., Mgr. Katarína Matušková, PhDr. Kamila Prextová, MBA,

II. Knižnično-informačné služby, digitalizácia, technológie:

koordinátor - Mgr. Michal Sliacky, PhD.,

členovia - PhDr. Oľga Doktorová, Ing. František Hasaj, Ing. Ondrej Látka, PhD., Mgr. Helena Mlejová, Mgr. Michal Sliacky, PhD., prof. PhDr. Jaroslav Šušol, PhD

III. Knižnice ako súčasť vzdelávania, kultúry a komunity:

koordinátor - Mgr. Helena Mlejová,

členovia - Mgr. et Mgr. Iveta Hurná, Mgr. Katarína Matušková, Mgr. Helena Mlejová, PhDr. Kamila Prextová, MBA, Mgr. Ján Šimko, PhD.

IV. Riadenie, financovanie, koordinácia knižničného systému:

koordinátor - prof. PhDr. Jaroslav Šušol, PhD.,

členovia - Mgr. Eva Augustínová, PhD., PhDr. Oľga Doktorová, Mgr. Michal Sliacky, PhD., Mgr. Ján Šimko, PhD., prof. PhDr. Jaroslav Šušol, PhD.,

Mgr. Beatrix Ordódy, riaditeľka Odboru múzeí, galérií a knižníc (ďalej len OMGK) Ministerstva kultúry Slovenskej kultúry (ďalej len MK SR) informovala o snahe skoordinať spracovanie *Návrhu stratégie s Víziou a stratégiou rozvoja Slovenska do roku 2040* (ďalej len „Stratégia 2040“), ktorú spracováva Slovenská akadémia vied na základe požiadavky Vlády SR. Návrh stratégie, po odsúhlasení vedením MK SR už ako *Stratégia slovenského knihovníctva* by mal byť jedným z podkladov pre Stratégiu 2040, ktorá má byť hlavnou rámcovou nadstavbou a nadrezortným dokumentom pre strategické riadenie štátu do roku 2040. Cieľom je dosiahnuť v rámci jej definovaných jednotlivých pilierov a prierezových tém aj zapracovane nosných tém a cieľov Stratégie slovenského knihovníctva z dôvodu alokovania financií pre sektor knihovníctva do budúcnosti. Detailné rozpracovanie cieľov, návrhov, merateľných ukazovateľov a rozdelenia zodpovednosti by malo byť už predmetom riešenia Stratégie slovenského knihovníctva. Návrh Vízie rozvoja 2040 má byť predložený SAV do 30. júna 2026 a následne predsedom vlády SR do 31. augusta 2026. Na Víziu nadviaže proces spracovania Stratégie rozvoja 2040 s termínom ukončenia zo strany SAV do 31. januára 2027 a predložená má byť predsedom vlády SR do 31. marca 2027.

Záver: V zmysle čl. V., bod 10 Štatútu Ústrednej knižničnej rady má člen rady nárok na odmenu za plnenie povinností spojených s výkonom členstva. Preto boli členom ÚKR v rámci zasadania predložené Dohody o vykonaní práce na spracovanie Návrhu stratégie slovenského knihovníctva.

Termíny:

Do 15. júna 2026 budú spracované texty Návrhu stratégie podľa jednotlivých tematických skupín a odstúpené na pripomienkovanie.

Do 15. júna 2026 určiť externých recenzentov - ÚKR v súčinnosti s OMGK. Materiál by mal byť zaslaný na pripomienkovanie aj zástupcom samospráv (SK8, ZMOS).

Do 31. júla 2026 spracovanie a odovzdanie recenzií a pripomienok.

Do 31. augusta 2026 budú zapracované pripomienky do textov a bude sumarizovaný materiál Návrhu stratégie.

K bodu 3

Mgr. et. Mgr. Iveta Hurná priblížila dlhodobý problém zbierania formulárov pre potreby hodnotenia štandardov pre verejné knižnice. Obecné knižnice v súčasnosti vyplňajú Dotazník KULT zasielaný Národnému osvetovému centru a SNK, ktoré ich nemôžu sprostredkovať iným knižniciam, lebo zozbierané údaje podliehajú ochrane Štatistického úradu SR a ochrane v zmysle GDPR. Tieto dáta však neprechádzajú žiadnou verifikáciou, keďže už nie sú odovzdávané krajským knižniciam kde ich kontrolovali príslušní regionálni a krajskí metodici. Získané informácie tak nie sú dostupné pre potreby knižničného vyhodnocovania a bez príslušnej kontroly nie sú ani úplne relevantné. Znemožňuje to exaktné sledovanie celkového vývoja knižničného systému.

Pokusy s duplicitným zbieraním údajov prostredníctvom alternatívneho dotazníka sa ukázali ako nepriechodné, keďže sú vnímané ako neúmerne zaťažujúce pre spracovateľov na úrovni obecných knižníc.

Záver: *Mgr. Eva Augustínová, PhD.,* generálna riaditeľka Slovenskej národnej knižnice, prisľúbila preverenie situácie a spracovanie právnej analýzy v akej miere je možné umožniť využívanie dát z Dotazníkov KULT pre potreby iných knižníc a nakoľko je to v súlade s GDPR. V prípade preukázania neriešiteľnosti situácie bude potrebné zvážiť možnosť spracovania podnetu novely zákona o ochrane osobných údajov.

Termín: Do 15. septembra 2026.

K bodu 4

4.1. Začína sa prejavovať dlhodobý negatívny následok neodovzdávania povinných výtlačkov v súvislosti s uplatňovaním *Zákona č. 265/2022 Z.z. o vydavateľoch publikácií a o registri v oblasti médií a audiovizie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o publikáciách).* Tento zákon bol prijatý ako dočasné opatrenie v priebehu COVID-ovej krízy, na odbremenenie a ako finančná úľava pre vydavateľov. Ostáva však naďalej v platnosti aj po ukončení krízovej situácie a spôsobuje problémy pri vymožitelnosti povinných výtlačkov najmä pri odbornej, náučnej, vedeckej literatúre a taktiež e-duplikátov pre vedecké knižnice. Problematickou sa ukazuje nejednoznačná definícia vedeckej a odbornej publikácie v zákone, ktorý neumožňuje ich rozlíšenie a vydavatelia odmietajú posilať povinné výtlačky s argumentom, že nejde o vedeckú literatúru.

V rámci prípravy a schvaľovania tohto zákona nebolo doriešené príslušné kompenzačné finančné opatrenie pre knižnice ako náhrada za ubraté povinné výtlačky, ktoré by zabezpečilo financie na nákup kníh, aby nechýbali v zbierkových fondoch.

Problematickým sa stáva v čoraz väčšej miere aj zasielanie výtlačkov regionálnej literatúry do regionálnych a krajských knižníc. Vydavatia/autori sa zasielaniu výtlačkov vyhýbajú a mnohí o tejto skutočnosti ani nevedia.

V Čechách sa ukázalo ako efektívne riešenie pri nezasielaní povinných výtlačkov neudelenie ISBN čísla pri jeho vyžiadaní vydavateľom, pri vydaní ďalšej publikácie. Po doručení povinných výtlačkov chýbajúcich diel identifikovaných podľa ISBN sú udelené aj ďalšie ISBN.

4.2. Ďalším problémom sa ukazuje forma tiráží. V súčasnosti, pri značnej rôznorodosti vydavateľov, sa ukazuje potreba exaktnejšieho definovania informačných položiek, ktoré by mali byť ako štandard zahrnuté v tiráži, keďže sú potrebné pri katalogizácii kníh. V Českej republike sa dobre uplatňuje používanie CIP kódu prostredníctvom agentúry CIP pri Národnej knižnici ČR.

Mgr. Marián Úradník, OMGK MK SR, informoval o pláne vyvolať rokovanie medzi MK SR a Združením vydavateľstiev a kníhkupectiev Slovenska (ďalej len „ZVKS“), na ktorom by sa mali vyjasniť východiská a stanoviská pri riešení jednotlivých sporných okruhov – od problému s povinnými výtlačkami až po problematiku poskytovania e-deponátov.

4

Záver:

- 1) Na rokovaní MK SR so ZVKS bude ako bod programu zahrnuté prerokovanie zmeny vo veci povinných výtlačkov a ukončenie platnosti krízového opatrenia navrhnutím zmeny zákona.
- 2) OMGK MK SR ako vecne príslušný odbor informuje Odbor mediálneho práva a audiovizie MK SR o problémoch pri aplikácii zákona č. 265/2022 Z. z. o vydavateľoch publikácií a o registri v oblasti médií a audiovizie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len Zákon o publikáciách) a prerokuje možnosť jeho novelizácie – vo veci zasielania povinných výtlačkov. V rámci prípravy novely navrhne zahrnutie sankčného opatrenia za neposielanie povinných výtlačkov – neudelenie ISBN na novú tlač, kým príslušné povinné výtlačky nebudú doručené.
- 3) Riešenie položiek v tirážach a povinnosti zasielania povinného výtlačku príslušným regionálnym a krajským knižniciam - novelizácia zákona o publikáciách – analýza možností riešenia.

Termín: Do najbližšieho rokovania ÚKR.

K bodu 5

Dlhodobu nie je doriešená problematika sprístupnenia digitálnych databáz a zdrojov, ktoré sú k dispozícii v Centre vedecko-technických informácií SR (ďalej len „CVTI“) aj pre

vedecké knižnice. Dňa 27.1.2026 adresovali SNK, UKB a vedecké knižnice žiadosť CVTI o informáciu aké sú podmienky a možnosti sprístupnenia týchto zdrojov pre ich inštitúcie. Vo februári 2026 bola doručená odpoveď, z ktorej vyplýva, že tieto databázy CVTI zabezpečuje prostredníctvom MŠVVM SR len pre verejné školy. Pre inštitúcie mimo pôsobnosť MŠVVM SR je to možné len na základe dohody medzi príslušnými ministerstvami, pod ktoré dané inštitúcie spadajú. Je pri tom potrebné počítať s alokovaním príslušných finančných prostriedkov na prístupové práva a licencie.

Záver: MK SR iniciuje stretnutie s CVTI a zistí možnosti a podmienky poskytovania a sprístupňovania elektronických informačných zdrojov pre vedecké knižnice SR. Následne bude iniciované rokovanie medzi MK SR a MŠVVM SR.

Termín: Priebežne.

K bodu 6

6.1. K problematike výnimky z verejného obstarávania pre vedecké databázy

Aktuálne bola MIRRI SR pripravená novela zákona o verejnom obstarávaní, ktorá bola predložená parlamentu 21.11.2025 pozri: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=10586>. V apríli 2026 sa predpokladá jej prerokovanie v parlamente v skrátenom legislatívnom konaní. Pokiaľ má dôjsť k zapracovaniu požiadaviek knižničného sektoru do pripravovanej novely, resp. ďalšej je potrebné konkretizovať paragraf, ktorý sa navrhuje upraviť a formulovať odôvodnenie požadovanej výnimky/zmeny.

Záver: *Mgr. Michal Sliacky* spracuje pre ÚKR podnet na novelu zákona o VO s definovaním paragrafu, ktorý sa navrhuje zmeniť aj s odôvodnením zmeny. Po schválení členmi ÚKR bude podnet predložený OMGK MK SR na odstúpenie legislatívnemu odboru MK SR.

Termín: 30. marec 2026.

6.2. K problematike náhľadov obálok a obsahu kníh pre knižnice

Prebehlo pracovné rokovanie SAK a LITA, kde boli prediskutované problémy publikovania obálok a obsahov kníh v knižničných systémoch a aktuálne LITA spracováva písomné vyjadrenie k podmienkam a možnostiam publikovania obálok a obsahov kníh.

6.3. K problematike sprístupňovania e-deponátov knižnicami

PhDr. Kamile Prextovej MBA, predsedníčke SAK, bolo na rokovaní ÚKR doručené *Výkladové stanovisko pre knižnice podľa autorského zákona* – postup vypožičiavania e-deponátov, spracované Oddelením autorského práva MK SR 20. 01. 2026. SAK sa podujalo predmetné výkladové stanovisko predložiť svojim členom na vyjadrenie, identifikovať a zosumarizovať možné problémy a návrhy ich riešení a predložiť ich ÚKR na najbližšom rokovaní.

Mgr. Marián Úradník informoval, že problematika e-deponátov bola zároveň OMGK navrhnutá ako téma do Pracovného plánu pre kultúru v rámci prípravy na nadchádzajúce

predsedníctvo Slovenskej republiky v Rade EÚ a takisto predmetom projektového zámeru MK SR v rámci výziev OECD „Stratégia rozvoja knižníc – digitalizácia, dlhodobá archivácia a sprístupňovanie digitálnych dát a poznatkov kultúrneho a vedeckého dedičstva“ (momentálne v procese schvaľovania).

Na podnet PhDr. Oľgy Doktorovej sa členovia ÚKR dohodli, že ďalšie stretnutie – 2. zasadnutie ÚKR v roku 2026 sa uskutoční v priestoroch Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici – 28. 9. 2026 o 13:00.

Predsedníčka rady poďakovala členom za účasť na zasadnutí a ukončila rokovanie rady.

Bratislava 11. 03. 2026

Zapísala: M. Kalinová, tajomníčka

Mgr. Helena Mlejová, predsedníčka